

Dkt. Robert A. Peterson, Kanisa na Mambo ya Mwisho, Kipindi cha 8, Theolojia ya Kihistoria ya Kanisa, Kanisa na Makanisa, Sifa za Kanisa.

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Mafundisho ya Kanisa na Mambo ya Mwisho. Huu ni kipindi cha 8, Theolojia ya Kihistoria ya Kanisa, Kanisa na Makanisa, Sifa za Kanisa.

Tukiendelea na utafiti wetu wa Mafundisho ya Kanisa na Theolojia ya Kihistoria, lakini kwanza, hebu tuombe.

Baba mwenye neema, asante kwa ukweli wako. Asante kwa mafundisho ya Biblia. Tutie moyo kama wanafunzi wa Kanisa kuwa wapenzi, watumishi, na wafanyakazi katika Kanisa pia, tunapoomba.

Kupitia Yesu Kristo, Bwana wa Makanisa, katika jina tunaomba, Amina. Ishara yetu ya mwisho ya Theolojia ya Kihistoria, ikiwa unataka, baada ya Ungamo la Augsburg, Ungamo la Scotts, na Ungamo la Belgic, ni Ungamo la Westminster la 1646, bado ni kiwango cha Makanisa ya Presbyterian na Imani. Sura ya 25 iko juu ya Kanisa.

Ina kauli sita. Nambari moja, Kanisa Katoliki au la Ulimwenguni, ambalo halionekani, linajumuisha idadi nzima ya wateule. Kuna ile ya Augustinian inayofafanua Kanisa kama waliochaguliwa tangu awali, ambao wamekuwa, wako, au watakaokusanywa katika umoja chini ya Kristo, kichwa chake.

Na ni mwenzi, mwili, na ukamilifu wake unaojaza yote katika yote. Katoliki inamaanisha ulimwengu wote, haimaanishi Kirumi. Inathibitisha Kanisa lisiloonekana, watu wote wa Mungu wa rika zote na kila mahali duniani kote.

Inaweka msingi wa Kanisa katika uchaguzi, neema kuu ya Mungu. Itakusanywa katika moja, kukusanyika kunazungumzia Mungu akiwaita watu kwake katika Injili, akitumia Injili ya lugha ya Yohana, watu wakimjia Kristo. Baba huwavuta watu kwa Kristo ili wamjia Kristo au wamwamini.

Chini ya Kristo kichwa na Kanisa ni mwenzi, bibi arusi, mwili, ukamilifu wake Yeye anayejaza yote katika yote kuanzia Wakolosai, kutoka Waefeso, samahani. Kanisa linaloonekana, kwa hivyo Kifungu cha 1, Kanisa lisiloonekana, Kanisa linaloonekana ambalo pia ni Katoliki au la ulimwengu wote chini ya Injili, halijazuiliwa kwa taifa moja kama hapo awali chini ya sheria, Kanisa linaloonekana ambalo pia ni Katoliki au

la ulimwengu wote chini ya Injili, linajumuisha wale wote ulimwenguni kote wanaodai dini ya kweli, kuna maudhui ya uanachama wa kanisa, na kati ya watoto wao, kuna theolojia ya agano katika familia tena kama katika ungamo la Scott na ni ufalme wa Bwana Yesu Kristo, nyumba na familia ya Mungu ambayo hakuna uwezekano wa kawaida wa wokovu. Ningesema Kanisa halifanani na ufalme wa Mungu.

Ufalme wa Mungu ni chombo kikubwa zaidi ambacho Kanisa ni sehemu ndogo. Ufalme wa Mungu ni utawala wa Mungu juu ya kila kitu, na labda wanamaanisha utawala Wake juu ya watu Wake kwa maana hiyo finyu. Wako karibu zaidi, lakini bado, nisingepuuza hilo, ningefafanua kwamba Kanisa si sawa, si sawa na ufalme. Ni usemi mmoja wa ufalme wa Mungu, na angalia Wacyprioti, marejeleo ya wazo la Cyprian, hakuna wokovu nje ya Kanisa, wanastahili, hakuna uwezekano wa kawaida wa wokovu nje ya Kanisa.

Familia ya Mungu ni njia nyingine ya kuelezea Kanisa. Nyumba ya Mungu, Westminster 25:3, kwa Kanisa hili Katoliki linaloonekana, Kanisa linaloonekana kwa wote, Kristo ametoa huduma, mausia, na maagizo ya Mungu kwa ajili ya kuwakusanya na kuwakamilisha watakatifu katika maisha haya hadi mwisho wa dunia, na kwa uwepo wake mwenyewe na roho, kulingana na ahadi yake, huwafanya watimize wajibu wao. Kristo ametoa mambo matatu: huduma, ambayo kwa kweli ni huduma ya Kanisa, ambayo ingejumuisha huduma ya uchungaji, mahubiri, uponyaji wa roho, na kadhalika.

Oracles huzungumzia maneno ya Mungu, 1 Petro 4, hutumia usemi huo, nashukuru kwamba ESV inarejesha hilo, sitaki kusema kwamba hilo ni kosa. Ah, sisi ndio, ndiyo, yeyote anayesema, 1 Petro 4, afanye kama mtu anayesema maneno ya Mungu. Inamaanisha maneno ya Mungu, na hiyo inaongeza uzito mkubwa katika huduma ya neno kwa sababu wahudumu wa neno wanashughulikia maneno ya Mungu Mwenyewe. Kristo, kwa Kanisa hili linaloonekana kwa wote, ametoa huduma ya neno, na zaidi, maneno ya Mungu, neno la Mungu, na maagizo ya Mungu, ubatizo katika Meza ya Bwana, kwa madhumuni mawili: kukusanya na kuwakamilisha watakatifu.

Kusanyiko hilo linawaleta kwa Kristo; ukamilifu ni kama Wakolosai 1; lengo la Paulo ni kumwasilisha kila mtu kama mkamilifu na mkomavu katika Kristo Yesu. Katika maisha haya, hadi mwisho wa dunia, Kanisa lingeendelea. Na Mungu sio tu kwamba hutoa mambo haya, lakini kwa uwepo wake na roho yake, kulingana na ahadi yake, huyafanya yawe na ufanisi.

Kwa hivyo, Yeye hutoa karama hizo, na Yeye hufanya kazi kupitia hizo ili kutoa matokeo Yake, ya kukusanya na kukamilisha. 25, Kifungu cha 4, Kanisa hili Katoliki wakati mwingine limekuwa zaidi, wakati mwingine lisiloonekana sana, na makanisa maalum, ambayo ni wanachama wake, ni safi zaidi au kidogo, kulingana na jinsi

mafundisho ya injili yanavyofundishwa na kukubaliwa, maagizo yanayotolewa, na ibada ya hadharani inayofanywa kwa ukamilifu zaidi au kidogo ndani yake. Tena, haitumii neno alama kwa Kanisa, lakini inaashiria mafundisho ya injili inayofundishwa, na sio tu kufundishwa, bali pia kuaminiwa, na maagizo yanayotolewa, na matokeo yake ni ibada ya hadharani, kwa ukamilifu zaidi au kidogo.

Makanisa ni safi au kidogo. Mafundisho , maagizo, na ibada hutokea kwa ukamilifu au kidogo. Wanafanya nini? Wanakataa wazo lolote la Kanisa kamilifu.

Makala inayofuata inaweka wazi. Kifungu cha 5 kinasema kwamba makanisa safi zaidi chini ya mbingu yanakabiliwa na mchanganyiko, na kurudi kwa Mtakatifu Augustine, makanisa ni mchanganyiko wa waumini na wasioamini. Makanisa safi zaidi chini ya mbingu yanakabiliwa na mchanganyiko na makosa.

Makanisa yana makosa, kila kanisa lina makosa, na kila Mkristo ana makosa, kama tutakavyoona tunapozungumzia alama za Kanisa na kisha kutengana kwa kanisa. Nitazungumzia tu viwango vya makosa, na moja ya hoja zangu mbili ni kutofautisha hata makosa makubwa katika mifumo na uzushi. Uzushi ni watu wabaya.

Inanikasirisha tu marafiki zangu wa Calvin wanapowaita Waarminia wazushi na kinyume chake. Hapana, wao ni waumini wenzangu katika Kristo. Sasa, kila mmoja wao anafikiri mwenzake ana hatia ya makosa ya kimfumo au ya kimfumo, na hiyo itakuwa kweli kwa njia moja au nyingine, lakini wao si wazushi.

Jambo lingine la mjadala wangu kuhusu kujitenga na makosa ya kikanisa ni kutunyenyekeza na kutambua kwamba hakuna mtu anayeelewa kila kitu pamoja. Hakuna mtu anayeelewa kila mstari katika Biblia ipasavyo, na kutafsiri vibaya mstari ni dhambi. Kwa hivyo, sote tuna makosa.

Makanisa safi kabisa chini ya mbingu yanakabiliwa na mchanganyiko na makosa, na mengine yameharibika sana kiasi cha kuwa si makanisa ya Kristo bali masinagogi ya Shetani. Hiyo ni kutoka Ufunuo 2:9, barua kwa kanisa la pili. Masinagogi ya Shetani hayamaanishi kanisa la kweli hata kidogo.

Hilo halingekuwa jambo tunaloliandika, ingawa kwa makadirio yangu, makanisa katika utamaduni wetu leo ni masinagogi ya Shetani. Je, hiyo ni kwa sababu hawakubaliani nawe kuhusu ubatizo? Hapana. Serikali ya kanisa? Hapana.

Mali ya ardhi? Hapana. Ni kwa sababu hawahubiri injili, au kwa makusudi hawaamini injili. Hata hivyo, kutakuwa na kanisa duniani kila wakati la kumwabudu Mungu kulingana na mapenzi yake.

Nasikia mwangwi; Nitalijenga kanisa langu, wala milango ya kuzimu haitalishinda. Jamani, hilo linapitia hati hizi za mageuzi, hata kwa nukuu hiyo ya makusudi. Yesu anahakikisha umilele wa kanisa lake.

Na, bila shaka, unapaswa kumpa Papa teke la haraka. Kifungu cha 6, hakuna kichwa kingine cha kanisa ila Bwana Yesu Kristo, wala Papa wa Roma hawezi kuwa kichwa chake kwa maana yoyote. Kweli, theolojia ya kihistoria haichukui nafasi ya Neno la Mungu, lakini inaboresha uelewa wetu wa Neno la Mungu, nasi ndio bora zaidi kwa hilo.

Inatufanya tufikirie masuala fulani, na theolojia inapaswa kutegemea ufafanuzi, lakini theolojia pia hufahamisha ufafanuzi. Tunaona mawazo tuliyo nayo katika Biblia, na mara nyingi, kwa usahihi. Majadiliano mafupi ya kanisa na makanisa.

Kwa kweli nikifanya kazi tu na neno la Agano Jipya la kanisa, ekklesia . Neno kanisa, ekklesia kwa Kigiriki, katika Agano Jipya linarejelea kanisa katika maonyesho yake mengi. Hilo ndilo lengo kuu la hili.

Ekklesia inarejelea kanisa katika maonyesho yake mengi. Nami nitafupisha tu. Nitatoa muhtasari.

Inarejelea makanisa, ikimaanisha majumbani. Makanisa ya nyumbani ni makanisa. Inarejelea makanisa, ikimaanisha makanisa ya mjini kote.

Jumla ya makanisa ya nyumbani, ikimaanisha katika mji wa Agano Jipya, inaweza kuitwa kanisa huko Efeso, kwa mfano. Makanisa, jumla ya makanisa katika majimbo ya Kirumi, makanisa ya jimbo, pia huitwa kitu kimoja. Makanisa.

Kanisa la ulimwengu wote katika Matendo 15 katika Kaunti ya Yerusalemu bado ni la kushangaza. Linaitwa kanisa. Kanisa katika Agano Jipya linarejelea kanisa katika maonyesho yake mengi.

Kwa kweli, wakati mwingine hurejelea kanisa lisiloonekana. Makanisa ya nyumbani. 1 Wakorintho 16, 19, Akila na Prisila wanawasalimuni, Paulo anasema, kwa uchangamfu katika Bwana, pamoja na kanisa linalokutana nyumbani mwao.

1 Wakorintho 16, 19, Akila na Prisila walikuwa na kanisa la nyumbani lililokutana nyumbani mwao. Kwa kuondoka nyumbani, Paulo anaandika, rafiki yetu mpendwa na mfanyakazi mwenzangu, kwa Athia, dada yetu, kwa Arkipo, askari mwenzetu, na kwa kanisa linalokutana nyumbani kwako. Kwa kuondoka, mmoja na wawili.

Kwa kuondoka, kulikuwa na mkutano wa kanisa la nyumbani nyumbani kwake. Waandishi wa Agano Jipya wakati mwingine hutumia neno kanisa kuashiria makanisa

ya jiji lote na makanisa ya miji mikubwa. Kwa hivyo katika Matendo 8:1 tunasoma, siku hiyo mateso makali yalitokea dhidi ya kanisa huko Yerusalemu.

Je, hicho ni kitu kimoja kikubwa? Naam, kwa namna fulani, ni hivyo, lakini hapana, kimeundwa na makanisa mengi ya nyumbani. Lakini unaweza kuyarejelea, en toto, kama kanisa lililoko Yerusalemu. Yaani, ni kanuni ya utambulisho wa pamoja, si ya nguvu.

Iwe kanisa moja maalum linarejelewa au makanisa yote, yote ni kanisa. Katika Matendo 20, tunasoma, sasa kutoka Mileto Paulo alituma ujumbe kwenda Efeso na kuwaita wazee wa kanisa. Hayo yawe makanisa ya nyumbani katika mji wa Efeso.

Yanaitwa kanisa. Makanisa katika jimbo la Kirumi, yanayoitwa makanisa ya jimbo ukitaka, yanajulikana kama kanisa. Matendo 9:31.

Kwa hivyo, kanisa katika Yudea yote, Galilaya, na Samaria likawa na amani na likaimarishwa. Matendo 9:31. 1 Wakorintho 16:19, makanisa ya Asia yanawasalimuni.

Hiyo ni makanisa mengi katika miji mingi. Kwa hivyo, tunahama kutoka kwa viumbe vidogo hadi vikubwa, na hoja ni kwamba viumbe hivi vyote vinaweza kuitwa, na kuitwa, kanisa. Mara chache, neno kanisa, eklesia, linamaanisha kanisa lote la kiekumeni.

Matendo 15:22. Kisha mitume na wazee, pamoja na kanisa lote hapa, wakaamua kuwachagua watu miongoni mwao na kuwatuma Antiokia pamoja na Paulo na Barnaba, Yuda aitwaye Baraba, na Sila, wote wakiwa viongozi miongoni mwa ndugu. Matendo 15:22.

Kanisa lote. Wakati mwingine, makanisa yalikuwa yakionyesha kile tunachoweza kukiita kanisa lisiloonekana au la ulimwengu wote, ambalo linazungumzia umoja wa waumini wote kila mahali, walio hai na wafu. Sikiliza Waefeso 1:22.

Na Mungu alitiisha kila kitu chini ya miguu yake, miguu ya Yesu, na akamweka kuwa kichwa cha kila kitu kwa ajili ya kanisa. Alisema makanisa yake yanahusisha kanisa linalopigana vita duniani, kanisa linaloshinda, na wale waliokwenda kwenye thawabu yao. Waefeso 1:22.

Waefeso 3:20 na 21. Sasa, kwake yeye awezaye kufanya zaidi ya yote tuyaombayo au tuyawazayo, kwa kadiri ya nguvu itendayo kazi ndani yetu, uwe utukufu katika kanisa na katika Kristo Yesu hata vizazi vyote, milele na milele. Amina.

Waefeso 3:20, 21. Au vipi kuhusu Waefeso 5:27. Kristo alifanya hivi.

Alijitoa kwa kanisa lake ili kulitakasa. Alifanya hivyo ili ajiletee kanisa katika utukufu usio na doa wala kunyanzi au kitu kama hicho, bali takatifu na bila lawama. Waefeso 5:27.

Kanisa, kwa maana hii, halifanani na dhehebu au chama chochote cha kanisa la mahali. Halionekani kabisa kwa wanadamu na linarejelea jumla ya waumini wote kutoka sehemu zote na nyakati zote. Mara nyingi katika Agano Jipya, neno kanisa linarejelea kanisa la mahali, linaloonekana, jumuiya iliyokusanyika ya watu wa Mungu ambao wameunganishwa pamoja kumwabudu Mungu wa utatu, kupendana, na kushuhudia ulimwengu.

Matendo 14:23. Walipokwisha kuwawekea wazee katika kila kanisa, mitume walipokuwa wamewawekea. Matendo 16:5. Kwa hiyo makanisa yakaimarishwa katika imani, na idadi ikaongezeka kila siku.

Hii ndiyo matumizi makuu ya kanisa na msisitizo wa kibiblia. Kanisa ni kundi la waumini wa mahali hapo waliojitolea kwa Kristo na kila mmoja wao kwa mwenzake, wakifanya kazi pamoja kumtukua Mungu na kutumikia utume wake. Kanisa la mahali hapo ndilo mahali pa msingi pa ushirika na ibada.

Ndiyo njia kuu ambayo Mungu hutumia kwa ajili ya uinjilisti, kufanya wanafunzi, na huduma. Hii ndiyo sababu Paulo hupanda makanisa ya mahali, huteua viongozi kwa ajili yao, hutuma wajumbe kwao, na huandika barua kwao. Makanisa ya mahali ni muhimu katika theolojia yake, na ni ufunguo wa mkakati wake wa utume.

Katika kanisa la mahali, tunakusanyika pamoja, tunakua pamoja, tunahudumu pamoja, tunaabudu pamoja, tunashuhudia pamoja. Hilo linapaswa kuonekana, bila shaka, kwa kuzingatia kanisa lisiloonekana. Kwa hivyo, kuna makanisa ya nyumbani, makanisa ya miji mikubwa au mijini kote, makanisa ya mkoa, kanisa zima la kiekumeni, na kanisa lisiloonekana pia, ikiwa ni pamoja na waumini wote wa wakati wote.

Sasa tunaelekea kwenye mada muhimu ya sifa za kanisa. Mada zetu mbili zinazofuata ni sifa na alama. Zinapaswa kutofautishwa.

Sifa hizo ni msisitizo wa kipatristi. Zinatoka katika kanisa la kwanza. Sifa hizo ni za kipatristi.

Alama hizo ni za mageuzi. Sifa hizo ni za ufafanuzi. Zinafafanua.

Zinafafanua kanisa. Alama hizo zinatofautisha, zikitenganisha la kweli na la uongo. Sifa za kanisa, nomino nne, zinatokana na vivumishi kutoka kwa Baraza la Constantinople, kama tulivyosema mara kadhaa.

Tofauti za kihistoria. Alama ni za mageuzi. Sifa za kibaba.

Kusudi. Alama hizo ni za kupingana, zikitofautisha makanisa ya kweli na ya uongo. Sifa ni za kufafanua na za kukiri.

Imani kutoka Baraza la Constantinople mnamo 381 ilisema tunaamini katika kanisa moja takatifu la Katoliki na la kitume. Sifa za kanisa ni kwamba, kutoka kwa moja, tunapata umoja. Kutoka kwa takatifu, tunapata utakatifu au utakatifu.

Kutoka kwa Wakatoliki, tunapata Ukatoliki. Na kutoka kwa mitume, tunapata utume —umoja wa kanisa.

Kanisa ni moja kwa sababu waumini wameungana katika Bwana Yesu Kristo yule yule na wanapaswa kukuza muungano huu wa kiroho wa milele kwa njia inayoonekana. Katika Yohana 17, mistari ya 20 hadi 23, tuna maneno muhimu ya Yesu kuhusu hili. Kwa kweli, ninapata sifa tatu kati ya nne za kanisa katika Yohana 17.

Inavutia. Katika sala ya Yesu kwa ajili ya kanisa lake, anaomba umoja, utakatifu, na Ukatoliki; hata utume unaweza kudokezwa. Neno lako ni kweli.

Inavutia. Yohana 17:20 hadi 23, Siwaombe hawa tu, Yesu alisema, bali na wale watakaoniamini kwa neno lao, kwa neno la mitume, ili wote wawe na umoja. Kama vile wewe, Baba, ulivyo ndani yangu, nami nilivyo ndani yako, hao nao wawe ndani yetu; ili ulimwengu upate kusadiki ya kwamba wewe ndiwe uliyenituma.

Utukufu ulionipa, nimewapa wao, ili wawe na umoja, kama sisi tulivyo mmoja. Mimi ndani yao, nawe ndani yangu, ili wawe wakamilifu, ili ulimwengu ujue ya kuwa ndiwe uliyenituma, na kuwapenda, kama ulivyonipenda mimi. Umoja wa kanisa unapita tofauti zote za kidunia za kabila, hadhi ya kijamii, au jinsia.

Paulo anaeleza waziwazi kuhusu umoja wa kanisa katika Wagalatia 3, na huo ndio mkazo katika Wagalatia 3, si juu ya usawa wa wanaume na wanawake, ambao Biblia inafundisha, lakini msisitizo hapa ni juu ya umoja. Wagalatia 3:27 na 28, kwa maana katika Kristo Yesu, mstari wa 26, ninyi nyote mmekuwa wana wa Mungu kwa njia ya imani, kwa sababu nyote mliobatizwa katika Kristo mmemvaa Kristo.

Hakuna Myahudi wala Mgiriki, mtumwa wala huru, hakuna mwanamume wala mwanamke, kwa maana ninyi nyote mmekuwa mmoja katika Kristo Yesu. Na kama ninyi ni wa Kristo, basi mmekuwa uzao wa Ibrahimu, warithi sawasawa na ahadi. Dhambi ya Adamu huleta machafuko na mfarakano, lakini mpango wa Mungu ni kujitukuza mwenyewe kupitia urejesho kamili wa umoja wa ulimwengu katika Kristo.

Waefeso inatuambia kwamba Mungu atafanya hivi kwa kuunganisha vitu vyote katika Kristo. Uumbaji mpya wa Mungu, ikiwa ni pamoja na kanisa, unahusiana na

nyanja zote tatu za mpango wake wa umoja wa ulimwengu. Kwanza, kanisa linaundwa na waumini ambao walitengwa na Mungu kupitia kazi ya Kristo ya kuokoa na wameunganishwa naye kwa Roho Mtakatifu.

Pili, kanisa pia ni watu wa Mungu waliopatanishwa wao kwa wao. Hoja ya kwanza ilikuwa kutoka Waefeso 2, 1 hadi 10. Hoja ya pili, Waefeso 2:11 hadi 22.

Tatu, kanisa ni onyesho la mpango wa Mungu wa upatanisho wa ulimwengu. Waefeso 3:8 hadi 11. Mungu anaumba kanisa ili kujionyesha na kujitukuza.

Waefeso 2 :7 hadi 10, 3:10. Umoja wa kanisa unatangaza kwamba kuna mwili mmoja na roho moja, tumaini moja, Bwana mmoja, imani moja, ubatizo mmoja, Mungu mmoja na Baba wa wote aliye juu ya yote na katika yote katika yote. Hizo ndizo umoja saba wa kanisa la Kikristo.

Hazina upendeleo. Hakuna anayeweza kuziangamiza. Haijalishi kanisa linateswa kiasi gani au linapotoka kiasi gani, Utatu Mtakatifu bado ni Utatu Mtakatifu.

Kwa mfano, umoja wa kanisa ni ukweli kwani Mungu ameumba watu wapya mmoja. Mmoja na Kristo na mmoja na mwingine. Waefeso 2:11 hadi 22.

Umoja unaashiria kanisa zima au la ulimwengu wote. Upatanisho wa Wayahudi na Mataifa katika taifa moja jipya ni wa kimataifa na hivyo unahitaji imani katika kanisa la ulimwengu wote. Umoja pia unaashiria kanisa la mahali.

Upatanisho wa Wayahudi na Mataifa unaonyesha makusudi ya Mungu ya umoja wa ulimwengu na unahitaji mwonekano wa kanisa na, hivyo, kanisa la mahali. Umoja wa kanisa ni ukweli wa sasa na ni harakati ya kudumu. Hii ina maana kwamba umoja wa kanisa unashuhudia ufalme ambao tayari na ambao bado haujawapo.

Hivyo Paulo anahimiza kanisa lichukue tabia maalum na kutegemeza mawaidha haya juu ya uhalisia wa kitheolojia wa utambulisho wa kanisa. Umoja ni mgumu kupatikana. Kwa hivyo kabla Paulo hajatoa umoja huo saba wa kanisa, anasema kanisa lazima liishi umoja kwa unyenyekevu wote na upole, kwa uvumilivu, mkichukuliana katika upendo, mkitamani kudumisha, Waefeso 2, 3, umoja wa roho katika kifungo cha amani.

Neno linalofuata, kuna mwili mmoja, roho moja, na kadhalika. Kabla tu ya umoja saba ni wito wa umoja wa kibinafsi. Kuwa na hamu ya kudumisha umoja wa roho katika kifungo cha amani kwa sababu kuna misingi saba ya umoja ambayo inapaswa kuishi katika umoja wa kibinafsi.

Umoja wa kanisa umejengwa juu ya misingi ya kitheolojia ya Mungu mmoja, Bwana mmoja, roho mmoja, na kadhalika, nne hadi sita. Paulo anasisitiza kuungana sisi kwa

sisi kunamaanisha kwamba ni lazima tuseme ukweli, tusiweke hasira, tutoe kwa ukarimu, tuepuke maneno yenye kuumiza, tuwajenge wengine, na tusiihuzunishe roho, 25 hadi 30. Anahimiza umoja, akisisitiza kuondolewa kwa uchungu wote, hasira, ghadhabu, kelele, na matukano, pamoja na uovu wote.

Wakristo wanapaswa kuwa wema na wenye huruma kwa kila mmoja, wakisameheana. Umoja wa kanisa unafupishwa na upendo, 5:1 na 2. Umoja wa kanisa ni fundisho muhimu na changamoto ya vitendo. Mara nyingi tunasahau kwamba umoja ni fundisho.

Kanisa la Kikristo limeundwa ndani na kupitia injili. Umoja huvunjwa na wale wanaokataa injili, uungu wa Kristo, au kweli zingine za msingi. Tazama Wagalatia 1:6 hadi 10.

Mafundisho ya umoja wa kanisa huunda utendaji wa kanisa. Waefeso 4:1 hadi 6 na 17 hadi 32. Umoja wa kanisa unaweza kuwepo katikati ya tofauti za maoni kuhusu utamaduni na mila.

Inashangaza kwamba Paulo hajawahi kuhimiza kanisa huko Roma kukubaliana kuhusu sheria na desturi za chakula. Badala yake, anawahimiza kumwabudu Mungu kwa sauti moja licha ya tofauti hizo. Warumi 15:5 hadi 7. Utendaji wa kila siku wa umoja wa kanisa unaonyeshwa katika uhusiano wetu na kanisa kwa ujumla na kwa waumini binafsi.

Baadaye Paulo anaonyesha jinsi utakatifu na ibada ya kanisa inavyopaswa kuonyesha Mungu na umoja wa kanisa. Umoja pia unaonyeshwa katika mahusiano yetu ya kifamilia ya Kikristo, ikiwa ni pamoja na yale ya mume na mke, wazazi na watoto, na hata watumishi wa bwana na wafungwa. Umoja wa kanisa ni mojawapo ya sifa zake za kihistoria.

Kanisa ni moja, na tunapaswa kuwa waangalifu ili kukuza umoja. Hili linaweza kuwa gumu katika kiwango cha vitendo, hasa gumu kulichanganya kwa baadhi na imani kali. Na nilikuwa napenda kuwauliza waseminari, mimi ni mwanatheolojia wa agano.

Nina uhusiano gani na waamini wa dini? Baba, Mwana, Roho Mtakatifu, Injili. Nina uhusiano mwingi nao kuliko ule nisio nao. Mimi ni mfuasi wa Calvin mwenye msimamo mkali, mrekebishaji mwenye kelele nyingi.

Waarminia watano ? Neema ya Mungu, imani katika Bwana Yesu, umoja wa Roho, kifungo cha amani. Haimaanishi kwamba mambo hayo si muhimu kwangu. Ni muhimu kwangu, na nimeandika vitabu kuyahusu.

Lakini Biblia ina fundisho la umoja wa kanisa. Hilo pia ni fundisho na ni lazima tuliishi hilo hata tunapositiza ukweli fulani zaidi kuliko mwingine. Tena, tukitarajia mjadala wa makosa ya kitheolojia.

Hatukubali uzushi na wazushi kama ndugu na dada katika Kristo, lakini tunawakubali ndugu na dada katika Kristo kama ndugu na dada katika Kristo. Na tunaweza kutokubaliana katika mambo, hata mambo ambayo ni muhimu kwetu huku tukiwa hatuwakatai wengine. Mkubaliane, Warumi 15, kama Mungu alivyowakubali.

Hilo ni jambo muhimu. Sio tu kwamba kanisa ni moja, bali pia kuna umoja na utakatifu wa kanisa. Utakatifu ni sifa nyingine ya kanisa.

Wokovu kama utakaso au utakatifu ni wa mwanzo, unaoendelea, na wa mwisho. Kuna utakaso wa mwanzo unaozalisha utakatifu. Kuna utakaso unaoendelea au wa maisha yote, ambayo ina maana kwamba Mungu hujenga utakatifu wa vitendo katika maisha ya watakatifu wake.

Na kuna utakaso wa mwisho au kamili ambapo Mungu atathibitisha nafsi yake katika utakatifu mkamilifu. Utakaso wa awali ni kazi ya Roho Mtakatifu katika kuwatenga wenye dhambi kwa Mungu na utakatifu mara moja na kwa wote. 1 Wakorintho 6:11. Pia huitwa utakaso wa mwisho kwa sababu Mungu anawafafanua wale waliotakaswa hapo awali kama watakatifu wake.

1 Wakorintho 1:2. Wakorintho ni watakatifu pamoja na matatizo yao yote, mapambano na dhambi zao. Wao ni watakatifu. Hilo linapaswa kututia moyo.

Utakaso endelevu au wa Kikristo ni utakatifu halisi wa Mungu unaofanya kazi katika maisha ya viungo vya mwili wake, kanisa, kwa kuwageuza zaidi na zaidi kutoka dhambini na kumwelekea yeye. 1 Wathesalonike 4:3-5. Roho hutenda utakatifu endelevu kwa waumini kwa kutumia neno, kanisa, na maombi. Yohana 17:17. 2 Wathesalonike 2:13. Utakaso wa mwisho ni kazi ya Roho Mtakatifu ya kuwathibitisha watakatifu katika utakatifu kamili.

Yesu atakaporudi tena, Waefeso 5:27, atajiletea kanisa kamilifu na takatifu. Acha nielewe vizuri. Kwa hivyo, aweze kujiletea kanisa katika fahari isiyo na doa wala kunyanzi au kitu kama hicho, ili liwe takatifu na lisilo na waa.

Itatokea, kama vile Yesu alivyo Mungu-mtu ambaye upatanisho wake ulikubaliwa na Mungu na ambaye alikuwa hai kutoka kwa wafu. 1 Wathesalonike 5:23-24 inafundisha kwa msisitizo kwamba kutakuwa na utakaso kamili wakati wa kuja kwa pili kwa Kristo. Sasa Mungu wa amani mwenyewe awatakase kabisa.

Roho zenu, nafsi zenu, na miili yenu yote ihifadhiwe bila lawama wakati wa kuja kwake Bwana wetu Yesu Kristo. Yeye anayewaita ni mwaminifu, naye hakika atafanya hivyo.

Utakaso ni wa kwanza. Hapo ndipo tunapokuwa watakatifu tunapoamini. Ni wa kimaendeleo au wa maisha yote na ni wa mwisho au kamili.

Kanisa ni takatifu kwa sababu Mungu huja kukaa ndani ya waumini kwa ujumla na kibinafsi. Akiona kanisa kwa ujumla, Paulo anatangaza, hekalu la Mungu ni takatifu na ndivyo mlivyo. 1 Wakorintho 3:17. Akiona miili ya waumini kama mahekalu, Paulo anasema, hamjui kwamba miili yenu ni hekalu la Roho Mtakatifu aliye ndani yenu, ambaye mlimpa kutoka kwa Mungu? 1 Wakorintho 6:19. Utakaso wa kanisa ni kazi ya watu wote watatu wa Utatu.

Ni kazi ya Mungu Baba, kwa maana Baba wa roho hutuadhibu kwa faida yetu ili tuweze kushiriki utakatifu wake. Waebrania 12:9 na 10. Ni kazi ya Mwana, kwa maana Kristo alilipenda kanisa, akajitoa kwa ajili yake, ili alitakase, akilisafisha kwa maji katika neno.

Waefeso 5.25.26. Na utakaso ni kazi, bila shaka, ya Roho Mtakatifu. Kama Paulo anavyofundisha anapozungumzia, nukuu, wokovu kupitia utakaso kwa Roho na kupitia imani katika kweli. 2 Wathesalonike 2:13 . Katika sala yake ya ukuhani mkuu, Yesu alimwomba Baba alitakase kanisa.

Uwatakase kwa kweli yako. Neno lako ndiyo kweli. Yohana 17:17. Katika baadhi, kanisa ni takatifu kwa sababu tumetengwa kwa ajili ya Mungu na kuumbwa kama watakatifu wake, tumekaliwa na Roho Mtakatifu, tumetakaswa kwa ajili ya utumishi wa Mungu, na tunatembea katika njia zake.

Kristo atakaporudi, kanisa litakamilika katika utakatifu: umoja, utakatifu, umoja, au ukatoliki. Kanisa ni la ulimwengu wote au la kikatoliki kwa kuwa halijazuiliwa kwa sehemu moja au watu.

Badala yake, imeundwa na watu wote wa Mungu walioenea duniani kote. Mizizi ya umoja wa kanisa huzama ndani kabisa ya udongo wa Agano la Kale katika ahadi za Mungu za kumfanya Ibrahimu kuwa baraka kwa watu wote. Mwanzo 12:3. Na Mataifa 22:18. Manabii wanatabiri Masihi atawahudumia mataifa.

Isaya 42:1-9. 49:1-7. 52:15. Ahadi hizi zimetimizwa, na vidokezo vinatimizwa katika Agano Jipya. Yesu anapokuja kama Mkombozi wa Wayahudi na Mataifa, Mungu aliwaelekeza watu wenye hekima wa Mataifa kutoka Mashariki kumwabudu baada ya kuzaliwa kwake. Mathayo 2:2. Ingawa Yesu anafika kwanza kwenye nukuu ya kondoo waliopotea wa nyumba ya Israeli, Mathayo 15:24, pia anamhudumia mwanamke Mkanaani, mistari 21-28.

Wasamaria, Yohana 4. Wagiriki, Yohana 12:20-26. Kwa kushangaza, si Wayahudi bali Wasamaria wanakiri kwamba Yesu ndiye, nukuu, mwokozi wa ulimwengu, Yohana 4:42. Agizo kuu la Yesu haliachi shaka yoyote kuhusu nia yake ya ulimwenguni pote. Kwa hiyo, enendeni mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi. Mitume wanamtii Bwana wao na kuhubiri injili na kuwafanya mataifa yote kuwa wanafunzi.

Kwa hivyo injili inahubiriwa kwanza kwa Myahudi na kisha kwa Mataifa, Warumi 1:16. Baada ya muda, ikawa kanuni iliyoanzishwa ya mafundisho ya kanisa. Nukuu, baba amemtuma mwanawe kama mwokozi wa ulimwengu, kama mwokozi wa ulimwengu, 1 Yohana 4:14. Kama matokeo ya kuhubiriwa kwa injili duniani kote na mipango ya kanisa katika mataifa mengi, kanisa limeenea kote ulimwenguni. Makanisa ya ndani yapo katika jamii katika nchi nyingi, na jumla inaonyesha kanisa ni la kimataifa na la kimataifa.

Matokeo ya Ukatoliki wa kanisa ni ukweli kwamba ubaguzi wa kikabila, rangi, au jinsia ni dhambi. Nitasema tena kwa sababu kuna kanisa moja takatifu na la ulimwengu wote. Ubaguzi wa kikabila ni dhambi.

Ubaguzi wa rangi ni dhambi. Na ubaguzi wa kijinsia ni sawa. Sio tu kwamba wanadamu wote wameumbwa kwa mfano wa Mungu, lakini Mungu huleta katika familia yake watu, nukuu, kutoka kila kabila na lugha na watu na taifa, Ufunuo 5 :9. Wakristo wa kwanza walikiri kanisa moja takatifu la Katoliki na la mitume.

Utume ni sifa ya nne na ya mwisho ya kanisa. Wakatoliki wa Kirumi wanaamini maelezo ya kanisa moja takatifu la Katoliki na la kimitume yanahusu kanisa lao pekee. Kanisa Katoliki la Kirumi linadai kuwa ndilo pekee linalofuata utume kwa sababu ya urithi wa kimitume wa mstari unaoendelea wa maaskofu unaoanzia hadi kwa mitume.

Hili linahusu hasa Kanisa la Roma, ambalo askofu wake wa kwanza Roma inamwona kuwa Petro. Roma inamchukulia Kristo, inamfanya Petro kuwa kichwa cha mitume, na pia inamchagua kama papa wa kwanza. Mwakilishi wa Kristo duniani, mwakilishi wake duniani.

Utume unahakikisha mamlaka, mafundisho, na sakramenti halali za Kanisa la Roma. Kinyume na hili, wainjilisti wanasisitiza kwamba kanisa ni la kimitume kwa sababu limejengwa juu ya mahubiri na mafundisho ya mitume, akiwemo Petro. Basi Utume unategemea uaminifu kwa injili kama inavyopatikana katika Agano Jipya.

Hakika, kanisa limejengwa juu ya msingi wa mitume na manabii, huku Kristo mwenyewe akiwa jiwe kuu la pembeni, Waefeso 2:20. Kanisa la kwanza hujitolea kwa mafundisho ya mitume, ambayo yanapatana na neno la Mungu, Matendo 2:42, yaani utume. Utume ni uaminifu kwa mafundisho ya mitume, si uzao wa mstari

kutoka kwa askofu wa Roma kwa sababu ya upadrisho unaodhaniwa kuwa wa Katoliki ya Roma. Utume unaonyeshwa katika kujitolea kwa mitume kwa ukweli wa Mungu.

Timotheo wa Pili 3:14-4:4. Paulo anaandika, Sioni haya kwa sababu namjua niliyemwamini na nina hakika kwamba ataweza kulinda kile nilichomwekea amana hadi siku ile. Shika kielelezo cha mafundisho yenye uzima uliyoyasikia kutoka kwangu katika imani na upendo ulio katika Kristo Yesu. 2 Timotheo 1:12-13. Injili ni kweli, na neno la Mungu ni kweli, kwa hivyo imani zetu, mafundisho, na maisha yetu yamejengwa ndani yake.

Zaidi ya hayo, Yesu anaahidi kwamba yeye na Baba watawatumia wanafunzi wake roho wa kweli, atakayemshuhudia Yesu na kuwaongoza kwenye kweli yote, Yohana 15:26 na 16:13. Roho hufanya hivi, na matokeo yake, wanafunzi na mitume wanaamini na kuhubiri injili, wakiweka katikati ya huduma yao ya kitume. Wakorintho wa Kwanza 15:3-4. Kristo alikufa kwa ajili ya dhambi zetu, kulingana na maandiko. Alizikwa.

Alifufuka tena siku ya tatu, kulingana na maandiko. Kristo pia aliteseka kwa ajili ya dhambi mara moja na kwa wote, mwenye haki kwa ajili ya wasio haki, ili atulete kwa Mungu, 1 Petro 3:18. Utume ni jambo zito sana kiasi kwamba kulingana na Agano Jipya, kuhubiri injili tofauti, hata kama ikihubiriwa na malaika au mitume, huleta laana kutoka kwa Mungu juu ya kichwa cha mtume, Wagalatia 1:8-9. Hata kama sisi ni malaika kutoka mbinguni, hata kama sisi, kama mitume, tukiwahubiri injili kinyume na ile tuliyowahubiri, na alaaniwe. Kama tulivyosema hapo awali, sasa nasema tena, mtu akiwahubiri ninyi injili kinyume na ile mliyoipokea, na alaaniwe.

Kwa upande wa mtume Paulo, anajitiisha kwa injili. Yeye ndiye mjumbe tu, na anapaswa kuaminiwa tu kama anavyokuwa mwaminifu kwa ujumbe ambao injili ya Mungu ilimfunulia. Neno la Mungu lina mamlaka kuu hata juu ya mitume kama Paulo.

Hakika, Agano Jipya linawafunga walimu na wahubiri wote kupokea, kuamini, kulinda, na kueneza ukweli wa Mungu. Wanapaswa kuhubiri neno, kuwa tayari wakati unaofaa na wakati usiofaa, kukemea, kurekebisha na kuonya kwa uvumilivu mwingi na mafundisho, 2 Timotheo 4:1-3. Hivyo, tunakiri pamoja na kanisa la kwanza kwamba kuna kanisa moja takatifu la kikatoliki na la kimitume linaloeleweka kwa njia ya kiinjili.

Katika hotuba yetu inayofuata, tutahama kutoka sifa za kanisa hadi kujadili suala la mageuzi ya alama za kanisa. Linafundisha mafundisho ya kanisa na mambo ya mwisho.

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Mafundisho ya

Kanisa na Mambo ya Mwisho. Hii ni kipindi cha 8, Theolojia ya Kihistoria ya Kanisa, Kanisa na Makenisa, Sifa za Kanisa.